

concept

Nummer

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2022;

gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet en afdeling 17.2 van de Omgevingswet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit Geertruidenberg 2022

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- college: college van burgemeester en wethouders;
- commissie: gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de wet, genaamd Commissie ruimtelijke kwaliteit, bestaande uit een grote en een kleine commissie;
- goede omgevingskwaliteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.3 van de wet;
- wet: de Omgevingswet.

Paragraaf 2. Adviestaak

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

1. De commissie heeft als taak de raad en het college te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Daaronder wordt in elk geval begrepen het geven van voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie.

2. Ter uitvoering van haar taak:

a. adviseert de commissie op verzoek van het college over een aanvraag om of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor:

- 1°. een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument;
- 2°. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermde gemeentelijk monument, een gemeentelijk monument of een aangewezen beeldbepalende zaak;
- 3°. een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen;
- 4°. een andere activiteit in geval het college een advies nodig acht met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;

b. adviseert de commissie op verzoek van het college over het door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanwijzen van een onroerende zaak als rijksmonument ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet of over het aan een locatie geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;

c. adviseert de commissie op verzoek van het college over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;

d. adviseert de commissie op verzoek van het college in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet en in andere gevallen waarin het college een advies nodig acht in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;

e. informeert en begeleidt de commissie op verzoek van het college planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces;

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

- f. voert de commissie op verzoek van het college vooroverleg met planindieners over een in te dienen aanvraag om een omgevingsvergunning;
- g. adviseert de commissie op verzoek van het college over het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;
- h. adviseert de commissie op verzoek van het college over het geven van beschikkingen op grond van regels in verordeningen op basis van artikel 149 van de Gemeentewet die een eis ten aanzien van de omgevingskwaliteit bevatten, waaronder in elk geval verordeningen houdende regels met betrekking tot: het verstrekken van subsidie ten behoeve van het instandhouden van aangewezen monumenten en beeldbepalende zaken, handelsreclame, voorwerpen op of aan de weg, standplaatsvergunning, exploitatievergunning horecabedrijven en ligplaatsvergunning;
- i. adviseert de commissie op verzoek van het college over de gevolgen voor de (cultuur)historische waarden van plannen, die gelegen zijn binnen het beschermd stadsgezicht van Geertruidenberg, de historische dorpsgebieden en historische bebouwingslinten zoals bedoeld in het welstandsbeleid en van plannen waarbij sprake is van een rijksmonument, gemeentelijk monument of een beeldbepalende zaak, alsmede over bouw- en cultuurhistorische onderzoeken, beeldkwaliteitsplannen en het toepassen van culturele planologie;
- j. adviseert de commissie op verzoek van het college, als uitgangspunt in een vroeg stadium van de planvorming over ruimtelijke plannen in afwijking van het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan waarvoor nog een afweging qua ruimtelijke ordening c.q. stedenbouw nodig is, en over impactvolle bouwplannen zoals bedoeld in het welstandsbeleid;
- k. adviseert de commissie in gevallen waarin, in bestemmingsplannen, welstandsbeleid, de erfgoedverordening, het afwijkingenbeleid of andere gemeentelijke regels of gemeentelijk beleid, is voorgeschreven dat het college advies inwint bij de welstandscommissie, de monumentencommissie, de gemeentelijke adviescommissie of de Commissie ruimtelijke kwaliteit;
- l. adviseert de commissie in alle aangelegenheden, waarover het college haar oordeel vraagt.

Paragraaf 3. Gevallen waarin advies moet worden gevraagd

Artikel 3. Gevallen waarin advies moet worden gevraagd

Het college wint advies van de commissie in:

- a. omtrent een te nemen beslissing als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1° tot en met 3°, en onder b;
- b. over planologische maatregelen, waarbij gemeentelijke monumenten en/of rijksmonumenten, beschermde stads- of dorpsgezichten of beeldbepalende zaken, als bedoeld in de gemeentelijke erfgoedverordening en de gemeentelijke subsidieverordening voor restauraties, zijn betrokken.

Paragraaf 4. Samenstelling en inrichting

Artikel 4. Samenstelling

1. Voor de advisering over de verschillende plannen en adviesverzoeken wordt gewerkt met:

- een grote Commissie ruimtelijke kwaliteit,
- een kleine Commissie ruimtelijke kwaliteit, en
- een afvaardiging van de grote commissie.

De kleine commissie kan frequenter (in het algemeen tweewekelijks) vergaderen dan de grote commissie (in het algemeen vierwekelijks). Zowel voor de kleine commissie, grote commissie als afvaardiging van de grote commissie geldt: een van de leden hiervan treedt op als voorzitter, en een lid hiervan als secretaris die belast is met het opstellen van de adviezen en de verslagen van de vergaderingen. De voorzitter en secretaris van de kleine commissie en van de afvaardiging kunnen andere personen zijn dan de voorzitter en secretaris van de grote commissie.

2. In individuele commissieleden kunnen meerdere van de hieronder genoemde deskundigheden verenigd zijn.

3. Grote commissie: samenstelling en advisering

a. Samenstelling

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

De grote commissie bestaat uit maximaal zeven leden, inclusief een voorzitter en een secretaris. De raad kan daarnaast maximaal zeven plaatsvervangers benoemen die hen bij afwezigheid kunnen vervangen.

- Ten minste twee leden dienen deskundig te zijn op het gebied van de monumentenzorg, meer in het bijzonder wat betreft cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratie, landschap en stedenbouw;
- Ten minste één lid dient een afgevaardigde te zijn van de lokale erfgoedinstanties en brengt kennis over het lokale erfgoed in. Dit lid vertaalt tevens de kijk van de burger in de commissie;
- Ten minste twee leden zijn welstandsdeskundige, waarvan tenminste één lid een praktiserend architect is;
- Ten minste één lid is een stedenbouwkundige, die als zodanig of als architect praktiserend is;
- Ten minste één lid is een landschapsdeskundige.

b. Advisering door de grote commissie

Plannen, die niet in de zin van dit artikel aan de kleine commissie of aan een afvaardiging van de commissie worden voorgelegd, worden voor advies voorgelegd aan de grote commissie.

4. Kleine commissie: samenstelling en advisering

a. Samenstelling

De kleine commissie bestaat uit minimaal 2 leden, inclusief een voorzitter en een secretaris. De leden van de kleine commissie zijn afkomstig uit de grote commissie

De kleine commissie bestaat uit tenminste twee welstandsdeskundigen, tenminste één lid dat praktiserend architect is, tenminste één lid dat stedenbouwkundige is en tenminste één lid dat deskundig is qua bouw- en architectuurhistorie. Afhankelijk van welke deskundigheid aanvullend nodig is voor een goed advies door de kleine commissie, kan per adviesverzoek een derde commissielid wordt toegevoegd, waarbij het kan gaan om aanvullende deskundigheid op het gebied van bouw- en architectuurhistorie, restauratie en landschap.

b. Advisering door de kleine commissie

Aan de kleine commissie worden voorgelegd:

- als het niet gaat om een monument, een beeldbepalende zaak, het beschermd stadsgezicht en de historische dorpsgebieden en historische bebouwingslinten (gebieden H1 en H2 volgens de welstandsnota 2012): plannen waarvoor naar het oordeel van het college vooral een welstandstoets aan de orde is (op basis van het welstandsbeleid, inclusief het zonnepanelenbeleid en het beleid voor ventilatie- en luchtbehandelingsinstallaties), en geen uitgebreider advies nodig is via de grote commissie;
 - als het niet gaat om een monument of een beeldbepalende zaak, maar wel om een bouwwerk in het beschermd stadsgezicht, de historische dorpsgebieden en historische bebouwingslinten: plannen die een veel voorkomend klein bouwwerk in de zin van het welstandsbeleid of een soortgelijk eenvoudig bouwwerk (zoals een dakkapel, eenvoudige wijziging van een hoofdgebouw of een eenvoudig aan- of bijgebouw) betreffen, waarvoor naar het oordeel van het college vooral een welstandstoets aan de orde is, zo nodig met de aanvullende advisering door een toegevoegd commissielid op het gebied van bouw- en architectuurhistorie, restauratie en landschap, en als geen uitgebreider advies nodig is via de grote commissie;
 - plannen voor het wijzigen (behoudens herbestemming, reconstructie of sloop) en het restaureren van monumenten en beeldbepalende zaken, die wat betreft rijksmonumenten niet zo ingrijpend zijn dat hiervoor een adviesplicht van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed geldt, en als naar het oordeel van het college geen uitgebreider advies nodig is via de grote commissie, mits de advisering hierover plaatsvindt door tenminste twee leden die deskundig zijn op het gebied van monumentenzorg, waarbij in het geval van restauratie tenminste één lid deskundig moet zijn op het gebied van restauratie;
 - plannen waarvoor vanwege het gemeentelijke afwijkingenbeleid (voor de planologische kruimelgeval-afwijkingen) een advies van de commissie nodig wordt geacht op het gebied van welstand, stedenbouw en/of monumentenzorg, als naar het oordeel van het college geen uitgebreider advies nodig is via de grote commissie;
- c. De kleine commissie kan het college in voorkomende gevallen adviseren om een aan haar voorgelegd adviesverzoek door de grote commissie te laten behandelen, als dat wenselijk is voor een uitgebreider, integraler advies.

5. Afvaardiging van de grote commissie: samenstelling en advisering

a. Samenstelling

Deze afvaardiging bestaat in het geval van de onder b. genoemde advisering uit tenminste twee leden, waarvan tenminste één lid deskundig is op het gebied van cultuurhistorie of waardenstelling van monumenten, tenminste één lid deskundig is op het gebied van bouw- en architectuurhistorie en één lid is afgevaardigd vanuit de lokale erfgoedinstanties.

b. Advisering door een afvaardiging van de grote commissie

Deze afvaardiging kan namens de commissie advies uitbrengen over:

- het voornemen om een gemeentelijk monument aan te wijzen, alsook over de wijziging, intrekking of het vervallen van zo'n aanwijzing;
- het voornemen om beschermd gemeentelijk cultuurgoed of een beschermde gemeentelijke verzameling aan te wijzen, als bedoeld in de Erfgoedverordening;
- de vervreemding van een beschermd gemeentelijk cultuurgoed of een beschermde gemeentelijke verzameling of over het afstand doen van de zorg daarvoor, als bedoeld in de Erfgoedverordening;
- het wijzigen, intrekken en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling, als bedoeld in de Erfgoedverordening.

6. Van de leden van de commissie wordt verwacht dat zij betrokken zijn bij het inhoudelijk werk van en/of prestaties hebben geleverd in het kader van de taakstelling van de commissie en zo mogelijk een band met dan wel kennis over de gemeente Geertruidenberg hebben.

7. Van de commissie maken geen deel uit: leden van het college van burgemeester en wethouders, leden van de gemeenteraad en ambtenaren van de gemeente Geertruidenberg. Tevens mogen geen personen deel uitmaken van de commissie, die andere werkzaamheden voor onze gemeente verrichten evenals werkzaamheden voor instanties en particulieren, waarvan zaken in de commissie worden behandeld.

Artikel 5. Benoeming

1. De leden en de plaatsvervangers worden door de raad benoemd op persoonlijke titel op grond van de professionele deskundigheid die nodig is voor de advisering, alsmede op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.

2. De leden en de plaatsvervangers kunnen voor een termijn van ten hoogste zes jaar worden benoemd. Een of meer herbenoemingen van leden kunnen plaatsvinden tot een totale zittingsduur in de commissie van negen jaar. Dit is niet van toepassing op de plaatsvervangers. De raad kan de benoeming gemotiveerd verlengen na die negen jaar, als dit gewenst is voor de continuïteit van de kwaliteit van de advisering.

3. Aan de benoeming en herbenoeming van leden kan de voorwaarde worden gesteld, dat de raad de benoeming en herbenoeming van de (vaste en plaatsvervangende) leden voortijdig kan beëindigen, als hij dit wenselijk acht in relatie met een andere invulling van de advisering. De kennisgeving aan de leden van de commissie van zo'n beëindiging zal tenminste drie maanden voor de feitelijke beëindiging plaatsvinden.

4. Afgetreden leden zijn twee jaar na hun aftreden weer benoembaar.

5. De leden worden op eigen aanvraag ontslagen. Hij/zij blijft zijn/haar functie uitoefenen totdat in de opvolging is voorzien. Zij kunnen voorts door het college worden geschorst en door de raad worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden, onverminderd het bepaalde in lid 3.

Paragraaf 5. Werkwijze, advisering en standpuntbepaling

Artikel 6. Adviestermijn en vergaderfrequentie

Het college kan aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. De grote commissie vergadert als uitgangspunt vierwekelijks en de kleine commissie als uitgangspunt tweewekelijks, of zo dikwijls als het college dit nodig acht. Ten minste drie commissieleden kunnen schriftelijk en onder opgaaf van redenen aan de verantwoordelijk portefeuillehouder verzoeken om toestemming voor een andere vergaderfrequentie.

Artikel 7. Beraadslaging en standpuntbepaling

1. In relatie met openbaarheid:

a. Behoudens het bepaalde onder b geldt het volgende. De vergaderingen waarin een of meer adviezen over aanvragen om omgevingsvergunning door of namens de commissie worden vastgesteld zijn openbaar. De agenda voor de vergadering van de commissie wordt tijdig op een

geschikte wijze bekendgemaakt. Indien het college – al dan niet mede op verzoek van de aanvrager – een verzoek doet tot niet-openbare behandeling, dan dient het college daaraan klemmende redenen op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag te leggen. De openbaarheid geldt zowel voor de beraadslagingen, de beoordeling als de adviezen.

b. De vergaderingen waarin de commissie advies geeft over andere zaken dan aanvragen om omgevingsvergunning zijn in principe openbaar. De vergadering is besloten indien de meerderheid van het aantal aanwezige leden daarom verzoekt en na instemming daarmee door de verantwoordelijke portefeuillehouder of indien het college dat nodig oordelen.

c. Een of meer leden van het college en de gemeentesecretaris kunnen de besloten vergaderingen als toehoorder bijwonen.

2. In relatie met het aantal leden voor een vergadering en advies:

a. Als uitgangspunt wordt een vergadering van de grote commissie gehouden met ten minste vier commissieleden en een vergadering van de kleine commissie met ten minste twee leden. Een vergadering waarin een afvaardiging van de commissie adviseert als bedoeld in artikel 4 wordt als uitgangspunt gehouden met ten minste twee leden.

b. Over een advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumenten-activiteit met betrekking tot een monument wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee leden met deskundigheid op het gebied van de monumentenzorg.

c. Adviezen worden genomen bij meerderheid van stemmen. De minderheid kan vorderen, dat haar afwijkende mening uit het advies blijkt. Indien voor de vergadering blijkt dat één of twee van de leden is/zijn verhinderd en niet (direct) voor de vergadering kan worden gezorgd voor vervanging, kan de vergadering plaatsvinden met de andere leden. Indien bij die leden een meningsverschil ontstaat over de inhoud van een advies of als de aanwezige leden, volgens hen zelf, niet of onvoldoende kunnen voorzien in de voor de advisering nodige deskundigheid, wordt het definitieve advies pas opgesteld nadat ook advies is ingewonnen bij de verhinderde leden of hun plaatsvervangers. Indien slechts één commissielid aanwezig is, wordt de vergadering niet gehouden.

d. Kan als gevolg van het onder c gestelde een vergadering niet doorgaan, dan wordt zo mogelijk met een tussentijd van ten minste 24 uur een nieuwe vergadering belegd. Wanneer ook dan het vereiste aantal leden niet is opgekomen, wordt over de op de agenda vermelde onderwerpen geadviseerd door het aanwezige lid, indien burgemeester en wethouders dit wensen.

3. In relatie met onafhankelijkheid:

De commissie komt tot een onafhankelijk advies. Een commissielid dat ten aanzien van enig onderwerp tijdens de vergadering direct of indirect zodanig betrokken is dat er sprake is van strijdige belangen, waardoor de objectiviteit van de commissie kan worden geschaad, doet hiervan mededeling aan de voorzitter en andere aanwezige leden. Als de andere leden zulke strijdige belangen aanwezig achten is het aan het desbetreffende lid niet toegestaan om als zodanig gedurende de behandeling van het desbetreffende onderwerp deel te nemen aan de vergadering.

4. In relatie met geheimhouding:

a. De geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 2:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de commissie en de daarvoor werkzame personen.

b. Het college danwel de commissie met instemming van de verantwoordelijke portefeuillehouder kan omtrent het in een besloten vergadering behandelde en omtrent de inhoud van de stukken, die aan de commissie worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding wordt zowel door de leden, die bij de behandeling aanwezig waren, als door de ingevolge artikel 11 aanwezigen, in acht genomen tot de geheimhouding wordt opgeheven door het college of door de commissie na instemming van de verantwoordelijke portefeuillehouder.

5. In relatie met toelichting door aanvrager en spreekrecht:

De aanvrager van de omgevingsvergunning of zijn gemachtigde heeft de mogelijkheid tot toelichting van de aanvraag ten overstaan van de commissie. Tijdens de beraadslagingen is er geen spreekrecht.

Artikel 8. Ambtelijke rol

De betrokken cluster (Gemeentewinkel) draagt zorg voor:

- het plannen van de vergaderingen van de commissie,

- het selecteren van de te adviseren plannen en zaken, waarbij ook andere betrokken clusters (Beleid, Buitenruimte) een eigen verantwoordelijkheid hebben om tijdig plannen en zaken ter advisering aan te leveren,
- het opstellen van de agenda voor de vergaderingen,
- het, spoedeisende gevallen uitgezonderd, ten minste zes dagen van tevoren aan de commissieleden zenden van de agenda met vermelding van de te behandelen onderwerpen, zo nodig met bijbehorende stukken,
- de aanwezigheid van de te behandelen plannen/stukken en van andere relevante informatie tijdens de vergadering,
- het voor de vergadering uitnodigen van aanvragers, belanghebbenden, adviseurs, deskundigen en ambtenaren indien hierom is gevraagd en dit gewenst is,
- het, zonedig na overleg met een commissielid en/of de verantwoordelijke portefeuillehouder, beoordelen of een vergadering kan vervallen vanwege het gebrek aan plannen,
- het zo spoedig mogelijk aan de commissie terugkoppelen van de besluiten die naar aanleiding van de adviezen van de commissie zijn genomen,
- de betaling van de in artikel 15 genoemde vergoedingen,
- het schriftelijk openbaar maken van de openbare adviezen van de commissie,
- de splitsing van plannen die voor advies worden voorgelegd aan de grote commissie, de kleine commissie dan wel aan de in artikel 4 genoemde afvaardiging van de commissie.

Artikel 9. Verslaglegging

1. Van het besprokene in een vergadering wordt door de secretaris een beknopt zakelijk verslag gemaakt met vermelding van de door de commissie uitgebrachte adviezen. De adviezen zijn deugdelijk gemotiveerd.
2. Dit verslag en de adviezen worden (in principe tijdens de vergadering) door de secretaris opgesteld en door de commissie vastgesteld.
3. De secretaris brengt het verslag en de adviezen zo snel mogelijk binnen een week ter kennis aan de betrokken ambtenaren.

Artikel 10. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

Onverminderd het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet (welk artikel de advisering over een rijksmonumentenactiviteit betreft door enkele leden) kan de commissie de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de commissie overlaten aan een of meer daartoe aangewezen leden, of aan de kleine commissie, na een eerste behandeling door de commissie en mits het gaat om plannen met een relatief geringe ruimtelijke betekenis of om plannen waarover de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld.

Artikel 11. Adviseurs

De commissie is bevoegd om ambtenaren, adviseurs en/of deskundigen te horen en/of in te schakelen (waaronder op het gebied van archeologie of waardenstelling van monumenten) voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is, echter met dien verstande, dat toestemming van het college nodig is, indien aan het horen of inschakelen van adviseurs en/of deskundigen kosten voor de gemeente verbonden zijn.

Artikel 12. Verwerking van het advies door het college

1. Als het college van mening is, dat het advies van de commissie uit oogpunt van zorgvuldigheid, redelijkheid of motivering - waaronder strijdigheid met de (interpretatie van de) toetsingscriteria krachtens het welstandsbeleid - niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, kan het de commissie verzoeken om het uitgebrachte advies in heroverweging te nemen met inachtnaam van de veronderstelde gebreken. Indien het advies (ook na een eventuele heroverweging van de commissie) naar de mening van het college niet voldoet aan de genoemde eisen, kan het college het desbetreffende plan of adviesverzoek voor een second opinion voorleggen aan een vergelijkbare andere commissie, zoals die van een andere gemeente. Het college stelt de commissie van het voornemen tot een dergelijk vragen van een second opinion op de hoogte.

2. In geval het college een beschikking afgeeft in afwijking van het door de commissie uitgebrachte advies, informeert het de commissie hierover.

Artikel 13. Reglement van orde

1. De commissie kan op verzoek van het college haar werkwijze binnen de kaders van deze verordening nader vaststellen in een reglement van orde.
2. In dit reglement kan op verzoek van het college ook worden geregeld hoe de commissie een of meer leden kan machtigen om namens de commissie deel te nemen aan regionaal overleg en dergelijke, of inbreng te leveren in een proces, zoals dat georganiseerd kan zijn in een omgevingstafel en dergelijke.
3. Het college zorgt voor bekendmaking van het door de commissie vastgestelde reglement van orde in het gemeenteblad.

Artikel 14. Relatie met andere adviseurs

Bij het aanstellen van een supervisor, een kwaliteitsteam of een andere adviseur op het gebied van de omgevingskwaliteit, niet zijnde een lid of een adviseur van de commissie, draagt het college zorg voor een goede afstemming tussen de werkzaamheden van deze adviseur en de commissie.

Paragraaf 6. Overige bepalingen

Artikel 15. Vergoeding

De leden, en de adviseurs en deskundigen als bedoeld in artikel 11 ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding en indien van toepassing een reiskostenvergoeding die door het college per lid worden vastgesteld, of een vergoeding op basis van afspraken c.q. een overeenkomst met de desbetreffende adviesorganisatie.

Artikel 16. Jaarverslag

1. De commissie brengt jaarlijks voor 1 april verslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.
2. In het jaarverslag komt ten minste aan de orde:
 - a. de wijze waarop toepassing is gegeven aan de kaders als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet;
 - b. de wijze waarop uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen.

Artikel 17. Onvoorzien

Voor zaken waarin deze verordening en de gemeentelijke erfgoedverordening niet voorzien, of bij gerezen geschillen, beslist het college, na de commissie hierover te hebben gehoord.

Artikel 18. Overgangsrecht

1. De op grond van de Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit (2018) benoemde leden worden geacht te zijn benoemd op grond van dit besluit. De termijnen van ten hoogste zes en negen jaar als bedoeld in artikel 5, lid 2, lopen vanaf de datum van de benoeming op grond van de Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit (2018).
2. Als voor de inwerkingtreding van de wet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met betrekking tot de commissie op het gebied van welstand en monumentenzorg, voor de behandeling van die aanvraag van kracht, met dien verstande dat de Commissie ruimtelijke kwaliteit wordt geacht de in artikel 8 van de Woningwet, dan wel de in artikel 9.1, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 bedoelde commissie te zijn.

Artikel 19. Intrekking oude regeling

Tegelijkertijd met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit (2018) ingetrokken.

Artikel 20. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt tegelijk met de Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) in werking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit Geertruidenberg 2022.

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 2022,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

drs. K.M.C. Millenaar-Rammelaere

M. Witte

Toelichting op het concept van de voorgestelde Verordening op de Commissie ruimtelijke kwaliteit Geertruidenberg 2022

Voor de voorgestelde verordening is gebruik gemaakt van:

- het VNG-model van de verordening en de VNG-handreiking,
- de bestaande verordening over de Commissie ruimtelijke kwaliteit (CRK) uit 2018 en
- een beschrijving van de werkwijze met de CRK, die vanaf 2019 in de praktijk is ontwikkeld, mede op basis van evaluaties van de CRK in overleg met de portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening en Monumentenzorg.

Per 2019 wordt het college geadviseerd door de CRK, die een brede adviestaak heeft voor de omgevingskwaliteit in de geest van de Omgevingswet.

Per 2020 wordt gewerkt met een grote commissie, die vierwekelijks vergadert, en een kleine commissie, die tweewekelijks vergadert. In de praktijk bestaat de grote commissie uit zes vaste leden. Twee leden daarvan vormen de kleine commissie, waaraan in voorkomende gevallen een derde lid wordt toegevoegd als aanvullende deskundigheid gewenst is. Vanuit efficiëntie, klantvriendelijkheid en kostenbesparing worden met name eenvoudigere plannen voor advies aan de kleine commissie voorgelegd, als geen uitgebreider advies nodig is via de grote commissie. Dit is ook wenselijk vanwege de afdoeningstermijn van vergunningaanvragen (8 weken). De afgelopen jaren is gebleken, dat dit goed werkt.

De belangrijkste wijziging ten opzichte van de bestaande verordening betreft de regeling voor het werken met een grote en kleine commissie en een afvaardiging van de commissie, en in bepaalde gevallen de afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie door de kleine commissie of een commissielid (artikelen 4 en 10). De burgers gaan er door de regeling niet op achteruit. Deels gaan burgers erop vooruit vanwege de efficiëntere en snellere afhandeling met deze werkwijze.

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

De nieuwe verordening biedt verder (conform het VNG-model) een basis voor de rol van de CRK voor een brede advisering vroeg in het proces in de geest van de wet. Een en ander is uitgebreid beschreven in de Handreiking Adviesstelsel Omgevingskwaliteit van de VNG. Hierbij zijn vier adviesrollen te onderscheiden: beleidsgerichte advisering, en vallend onder advisering over activiteiten: opgavegerichte, ontwerpgerichte en beoordelingsgerichte advisering. De doorontwikkeling naar zo'n brede advisering is deels al in gang gezet (o.a. via de eerdere verordening op basis van het bestaande adviesstelsel, vooroverleg en ambtelijke processen) en zal voortgezet en verfijnd worden bij de verdere implementatie van de Omgevingswet en bij het opstellen van een Omgevingsplan (dat uiterlijk 2029 gereed moet zijn). In lijn hiermee wordt sinds 2021 geëxperimenteerd en gewerkt met een intaketafel en een omgevingstafel voor de gemeentelijke behandeling van ruimtelijke plannen, waarbij per plan een passend en efficiënt adviesproces kan worden uitgestippeld, in samenhang met beleid en regelgeving, ambtelijke processen en participatie van betrokkenen.

Vermeld kan nog worden, dat vanaf medio 2022 een evaluatie van de welstandsnota (uit 2012) is gepland en het opstellen van nieuw welstandsbeleid (het toetsingskader).

Hieronder volgt artikelsgewijs een toelichting. Waar het VNG-model is gevolgd, is de toelichting van de VNG op dat model van toepassing (op de website van de VNG). De zaken uit het VNG-model die nodig zijn om te voldoen aan de wet zijn opgenomen. Voor het overige kan de gemeente kiezen voor een eigen invulling, zoals bij de verordening uit 2018 is gebeurd. (De bestaande verordening uit 2018 staat op internet.)

Op 17-5-2022 heeft de CRK positief geadviseerd over de beoogde nieuwe verordening. (De verslagen van de CRK staan op de gemeentelijke website.)

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Dit volgt het VNG-model. Overeenkomstig de bestaande werkwijze, sinds 2020 met een grote en kleine commissie, is er geen sprake van een stadsbouwmeester.

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

Dit volgt het VNG-model.

Aanvullend worden in lid 2 onder i tot en met l de taken van de commissie overgenomen zoals bedoeld in artikel 1 van de verordening uit 2018.

Artikel 3. Gevallen waarin advies moet worden gevraagd

Dit volgt het VNG-model.

Aanvullend is onder b. overgenomen: artikel 1 lid 2 van de verordening uit 2018.

Artikel 4. Samenstelling

Dit volgt in essentie het bepaalde in de verordening uit 2018. Daarnaast is in dit artikel de werkwijze met de CRK verwerkt, die sinds 2019 in de praktijk is ontwikkeld. Dit betreft met name een beschrijving wanneer de grote commissie en wanneer de kleine commissie om advies worden gevraagd, en de samenstelling van de kleine commissie.

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

De kleine commissie kan voor sneller advies frequenter vergaderen (tweewekelijks in plaats van het vierwekelijks vergaderen door de grote commissie). De beschrijving van de gevallen waarin de kleine commissie om advies wordt gevraagd, sluit aan op de praktijk sinds 2020. Deze beschrijving is zo concreet mogelijk gemaakt, maar niet alle gevallen zijn aldus af te dekken, zodat in voorkomende gevallen maatwerk aan de orde is, zoals het college dat passend acht. Ook kan de kleine commissie in voorkomende gevallen adviseren om een aan haar voorgelegd adviesverzoek aan de grote commissie voor te leggen als een uitgebreider advies wenselijk is. Veel van de plannen voor de kleine commissie betreffen plannen die voorheen aan de welstandscommissie werden voorgelegd. Ook is in de praktijk gebleken, dat de kleine commissie in veel gevallen goed advies kan geven over plannen voor wijziging en restauratie van monumenten en beeldbepalende zaken, bij voldoende specifieke deskundigheid qua erfgoed c.q. restauratie bij de leden, zo nodig via toevoeging van een derde lid hiervoor.

Daarnaast zijn er adviesverzoeken waarin welstand, stedenbouw/ruimtelijke ordening en landschap niet in het geding zijn, zoals bijvoorbeeld bij de aanwijzing van monumenten of van gemeentelijk cultuurofgoed, zodat advisering door een afvaardiging van de grote commissie, bestaande uit erfgoeddeskundigen afdoende is. (Zie lid 5.)

Voormelde houdt verband met hoe de deskundigheden in de praktijk zijn verdeeld over de leden, wat in de voorgestelde opzet in essentie neerkomt op:

1 lid: cultuurhistoricus

1 lid: deskundig qua welstand, bouw- en architectuurhistorie, stedenbouw en restauratie (tevens lid kleine CRK)

1 lid: welstandsdeskundige en stedenbouwkundige (tevens lid kleine CRK)

1 lid: deskundig qua bouw- en architectuurhistorie, restauratie en waardenstelling van erfgoed (mogelijk extra, 3^e lid kleine CRK), en verslaglegger

1 lid: landschapsdeskundige en stedenbouwkundige

1 lid: afgevaardigde van de lokale erfgoedinstanties, burgerlid

Voor de volledigheid is te vermelden, dat de advisering over archeologie, zoals over archeologische onderzoeken e.d., al meer dan 10 jaar in eerste instantie plaatsvindt via de samenwerking met de archeoloog van het Monumentenhuis Brabant.

Artikel 5. Benoeming

Dit volgt in essentie het bepaalde in de verordening uit 2018. Daarnaast is in lid 3 de mogelijkheid opgenomen voor een voorwaarde aan de benoeming, zodat de raad de benoeming voortijdig kan beëindigen, als hij dit wenselijk acht in relatie met een andere invulling van de advisering. Deze voorwaarde wordt al jaren gesteld met het oog op flexibiliteit.

In lid 6 is een en ander geregeld, voor het geval dat leden tussentijds niet meer beschikbaar zijn, en totdat de raad nieuwe leden heeft benoemd ter vervanging van niet meer beschikbare leden.

De Omgevingswet noemt geen maximale zittingstermijn. De gewenste zittingstermijn is een kwestie van balans tussen continuïteit en onafhankelijkheid.

Artikel 6. Adviestermijn en vergaderfrequentie

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018 en de bestaande praktijk.

Artikel 7. Beraadslaging en standpuntbepaling

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018. Aanvullend zijn delen overgenomen uit het VNG-model.

Artikel 8. Ambtelijke rol

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018. De splitsing van plannen voor de grote en kleine commissie is toegevoegd.

Artikel 9. Verslaglegging

Dit volgt het bepaalde in de verordening uit 2018.

Artikel 10. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

Deze bepaling is deels overgenomen uit het VNG-model en stond niet in de verordening uit 2018. In de praktijk zijn er al gevallen geweest, waarin de commissie het vanuit efficiëntie passend vond om na een behandeling door de commissie het vervolg van de advisering over te laten aan de kleine commissie of aan een aangewezen commissielid. De afdoening op deze manier is wat minder ruim geformuleerd dan die van het VNG-model, omdat dit beter aansluit op de bestaande werkwijze, zoals deze in de praktijk is ontwikkeld. Deze afdoening is verantwoord mogelijk "na een eerste behandeling door de commissie en mits het gaat om plannen met een relatief geringe ruimtelijke betekenis of om plannen waarover de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld."

Artikel 11. Adviseurs

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018.

Artikel 12. Verwerking van het advies door het college

Dit onderwerp is geregeld in het VNG-model, niet in de verordening uit 2018, wel in de welstandsnota 2012. Gebleken is dat de regeling in de welstandsnota van dit onderwerp goed werkt, daarom is deze regeling hier overgenomen.

Artikel 13. Reglement van orde

Dit onderwerp is geregeld in het VNG-model, niet in de verordening uit 2018. Omdat er al het nodige is geregeld in de voorgestelde verordening, is er vooralsnog geen behoefte aan een reglement van orde. Door dit artikel wordt de mogelijkheid opgenomen voor een reglement als daaraan in de toekomst toch behoefte zou ontstaan. In lid 2 is een bepaling opgenomen met het oog op het namens de commissie deelnemen van een of meer leden aan een overleg in het kader van de omgevingstafel of in regionaal verband e.d.

Artikel 14. Relatie met andere adviseurs

Dit volgt het VNG-model.

Artikel 15. Vergoeding

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018.

Artikel 16. Jaarverslag

Dit volgt het VNG-model en het bepaalde in de verordening uit 2018.

Artikel 17. Onvoorzien

Dit volgt bepaalde in de verordening uit 2018.

Artikel 18. Overgangsrecht

Dit volgt het VNG-model.

Artikel 19. Intrekking oude regeling

Dit volgt het VNG-model.

Artikel 20. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit volgt het VNG-model.

//

Toelichting op het VNG-model van de Verordening (van de site van de VNG), en onderaan aangevuld met aangepaste informatie van de VNG van oktober 2021

NB Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in de Model Verordening op de gemeentelijke adviescommissie gemaakt zijn in gedachten. Als een individuele gemeente op punten andere keuzes maakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze toelichting in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief gelezen te worden.

Algemeen

Met de Omgevingswet (hierna: de wet) die naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt, wordt het stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. De wet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Belangrijk verbeterdoel van de nieuwe wet is een kader te bieden dat overheden meer afwegingsruimte biedt om doelen voor de leefomgeving te bereiken. "Decentraal, tenzij" is een belangrijk principe van de wet. Dit betekent dat taken en bevoegdheden in principe bij het lokale bestuur, zoals de gemeente liggen. Alleen indien het gaat om een nationaal of internationaal belang of als dat doelmatiger of doeltreffender is, stelt het Rijk regels. Eén van de doelen van de wet is het bereiken van een goede omgevingskwaliteit (artikel 1.3 van de wet). Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Gemeenten hebben een grote vrijheid in de wijze waarop zij het doel van een goede omgevingskwaliteit willen bereiken. Dat geldt ook voor de rol van de gemeentelijke adviescommissie (hierna: commissie) daarbij. Een adequate invulling van de taak en de werkwijze van deze commissie draagt bij aan het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Commissie

Dit is de gemeentelijke adviescommissie op grond van artikel 17.9 van de wet.

Goede omgevingskwaliteit

"Een goede omgevingskwaliteit" is naast veiligheid en gezondheid opgenomen in de maatschappelijke doelstelling van de wet (artikel 1.3 van de wet). Dit geeft aan dat aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap belangrijk zijn. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden (Kamerstukken II 2013-2014, 33962, nr. 3).

De gemeente heeft de plicht de zorg voor de omgevingskwaliteit zelf in te vullen, inclusief het adviesstelsel op het gebied van de omgevingskwaliteit. Burgers kunnen, wanneer geen concrete gedragbepalingen voorhanden zijn of deze niet toereikend blijken, ten aanzien van de het doel van een goede omgevingskwaliteit een beroep doen op de algemene zorgplicht.

[Stadsbouwmeester

De stadsbouwmeester (in sommige gemeenten dorpsbouwmeester of rayonarchitect genoemd) is een lid van de commissie met een eigen door de raad aangewezen takenpakket. Dit takenpakket wordt onder verwijzing naar de taken genoemd in artikel 2, tweede lid, aangewezen in het besluit van de raad waarin de stadsbouwmeester als lid van de commissie wordt benoemd.]

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

Eerste lid

Dit lid beschrijft de adviestaak in algemene zin: het adviseren van de raad en het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) op het gebied van de omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet. De commissie adviseert dus niet over andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. *[De commissie geeft ook voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie zelf. De commissie baseert de voorlichting (net als haar concrete adviezen) op de vastgestelde beleidskaders (zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken, bedoeld in artikel 4.19 van de wet).]*

Tweede lid

Onderdeel a

Dit betreft de advisering over aanvragen om een omgevingsvergunning of de advisering over een ontwerpbesluit als het college geen bevoegd gezag is. De commissie adviseert op verzoek van het college over een aanvraag voor:

1° een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument

De wet definieert een rijksmonumentenactiviteit als volgt:

“een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht”.

De commissie adviseert niet over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische rijksmonumenten. De commissie brengt advies uit met het oog op het behoud van cultureel erfgoed. Uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten en archeologische monumenten;
- het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend is vereist is voor het behoud van die monumenten;
- het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
- het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Dit volgt uit artikel 8.80 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) dat de beoordelingsregels voor de rijksmonumentenactiviteit bevat.

Voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot archeologische rijksmonumenten is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister van OCW) aangewezen als advies- en instemmingsorgaan in de gevallen dat het college het bevoegd gezag is. Dit in verband met zijn verantwoordelijkheid voor de archeologische rijksmonumenten en met het landelijk overzicht en de vereiste specialistische kennis en ervaring die aanwezig zijn bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ook is de Minister van OCW (mede) bevoegd tot toezicht en handhaving waar het gaat om archeologische rijksmonumenten. Behoud in situ (in de bodem) is hierbij het uitgangspunt.

De gemeenten spelen desalniettemin in de archeologie een cruciale rol. De afweging om archeologische monumenten in situ (in de bodem) dan wel ex situ (door ze op te graven) te behouden, wordt meestal door de gemeente gemaakt in het kader van het opstellen van het omgevingsplan en de belangenafweging bij de specifieke omgevingsplanactiviteiten waaraan een archeologische onderzoeksplicht is gekoppeld. De gemeente is op grond van artikel 5.130 van het Bkl verplicht om bij het opstellen van het omgevingsplan rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, waaronder (aantoonbaar te verwachten) archeologische monumenten. Daarbij kan de (aantoonbaar te verwachten) aanwezigheid van archeologische monumenten van invloed zijn op onder meer de toedeling van functies aan locaties – bijvoorbeeld de keuze om geen parkeergarage toe te staan op een locatie met hoge archeologische waarde – of op de inhoud van in het omgevingsplan op te nemen beschermende regels of beoordelingsregels. De commissie kan hierover op grond van de andere onderdelen van dit artikel adviseren.

Voor als gemeentelijk monument beschermde archeologische monumenten is de commissie wel het aangewezen adviesorgaan.

2° een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermde gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument

De bescherming van monumenten of archeologische monumenten als gemeentelijk monument gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Met een voorbereidingsbesluit kan voorbescherming worden geboden aan een locatie waarvoor wordt overwogen deze de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Overgangsrecht gemeentelijke monumenten

Het overgangsrecht in de wet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt dat er bij het in werking treden van de wet een vergunningplicht geldt voor activiteiten met betrekking tot gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten die nog op grond van de **[citeertitel Erfgoedverordening]** zijn aangewezen. De regels uit die verordening blijven gelden tot het moment dat dit onderwerp in het nieuwe deel van het omgevingsplan is geregeld. Dit volgt uit de artikelen 22.4 en 22.8 van de wet en artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in samenhang met artikel 22.2 van het omgevingsplan (bruidsschat). De in de **[citeertitel Erfgoedverordening]** opgenomen vergunningplicht geldt als een verbod op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

3° een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen

De raad kan op grond van artikel 16.15, tweede lid, van de wet in het nieuwe deel van het omgevingsplan bepalen in welke gevallen een advies verplicht is. Dit kan per gebied of per type activiteit of bouwwerk verschillen. Zolang nog geen gevallen zijn aangewezen, zet het college het bestaande beleid met betrekking tot het vragen van commissieadvies voort.

Omdat het omgevingsplan ook bij een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit kan worden gewijzigd, brengt dit mee dat ook Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van het Waterschap en de Minister van OCW de commissie als adviseur in het omgevingsplan kunnen aanwijzen. Regels over de aanwijzing van de commissie als adviseur kunnen ook onderdeel zijn van de voorbeschermingsregels waarmee een voorbereidingsbesluit het omgevingsplan wijzigt. Overigens betekent dit niet dat de commissie daarmee ook formeel adviesorgaan van die andere bestuursorganen wordt. Als het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college in plaats van het bevoegd gezag (artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit).

4° een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit

Dit onderdeel is gelijkwaardig aan de huidige zogenoemde “kan-bepaling” over de welstandsadvisering in artikel 6.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Het college kan – voor zover dat in het omgevingsplan niet anders is geregeld – op grond daarvan zelf bepalen of zij een advies inwinnen bij de commissie.

De beoordeling van de omgevingsplanactiviteit bouwen door de commissie

Bij het beoordelen van een bouwplan volgt de commissie de beoordelingsregels die in het omgevingsplan staan. De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden de vergunning kan worden verleend of geweigerd. Het gaat hierbij om regels over het bouwwerk zelf als wel zijn relatie tot de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Bijvoorbeeld de bouwhoogte, de bouwmassa, het maximale bebouwingsoppervlak, de aanwijzing van bouwvlakken, de situering op de bouwvlakken, de karakteristiek van de bebouwing, en het uiterlijk van bouwwerken zoals vastgelegd in de beleidsnota.

De wet biedt de gemeente een kans om te zorgen voor een betere inbedding en aansluiting van welstandsaspecten binnen het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Het streven naar een goede omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet is daarbij het overkoepelende doel. Daarom is de advisering niet beperkt tot ingrepen aan beschermde monumenten en het uiterlijk van bouwwerken. De commissie adviseert zowel over de toepassing van de regels in het omgevingsplan zelf (zoals de mogelijkheid tot “binnenplanse” afwijkingen), als over de toepassing van de

beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken. Dit gebeurt vanuit het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Onderdeel b

De Minister van OCW vraagt ingevolge de Erfgoedwet altijd advies aan het college van de gemeente waar een monument of archeologisch monument zich bevindt, alvorens te besluiten het aan te wijzen als rijksmonument. In dat geval is de commissie adviseur van het college. De commissie is ook adviseur in geval het college het voornemen heeft een monument of archeologisch monument aan te wijzen als gemeentelijk monument (door de locatie de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven).

Onderdeel c

Dit onderdeel geeft invulling aan de mogelijkheid als bedoeld in artikel 17.9, tweede lid, van de wet om de commissie in te schakelen bij het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zoals hierboven vermeld gaat het uitsluitend om beleid op het gebied van de omgevingskwaliteit.

[Onderdeel d

Dit onderdeel betreft de opgavegerichte advisering in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave.

In geval van een verkenning in het kader van een projectprocedure of projectbesluit als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet onderzoekt het bevoegd gezag de mogelijke oplossingen voor een opgave. Door de verkenning kan het bevoegd gezag inzichten verkrijgen in:

- de aard van de opgave,*
- de relevante ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving, en*
- de mogelijke oplossingen voor die opgave. Hieronder vallen ook de oplossingen die anderen aandragen en waarvan het bevoegd gezag na beoordeling ervan besluit deze mee te nemen in de verkenning.*

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen van het Rijk en de provincie die een mogelijke oplossing hebben aangedragen, kunnen aan het college vragen een deskundige instantie als de commissie over hun oplossing te raadplegen. Het college kan ook zelf advies vragen over de aangedragen oplossingen voor de opgave.

De laatste zinsnede van dit onderdeel geeft aan dat ook als er geen sprake is van een projectprocedure of projectbesluit het college aan de commissie advies kan vragen in het kader van een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving.]

[Onderdeel e

Dit onderdeel betreft de ontwerpgerichte advisering. Deze taak heeft geen betrekking op het adviseren over door het college op aanvraag te nemen besluiten, maar op het informeren en begeleiden van planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces, met het doel een hoogstaande stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit te bereiken. Dit onderdeel biedt de mogelijkheid om in een specifiek geval de commissie of een lid van de commissie te belasten met of te betrekken bij deze taak.]

[Onderdeel f

Vooroverleg bij een vergunningaanvraag wordt in de wet niet gereguleerd. De bestaande praktijk kan op grond van dit onderdeel worden voortgezet. Het belang van een goed vooroverleg neemt toe, aangezien het vereiste van onlosmakelijke samenhang vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) niet is overgenomen in de wet. De initiatiefnemer is er zelf verantwoordelijk voor dat zij of hij voor alle activiteiten beschikt over de vereiste vergunningen. Het is aan de initiatiefnemer om de verschillende eisen op elkaar af te stemmen. Vooral bij complexe projecten is vooroverleg van groot belang.]

[Onderdeel g

In dit onderdeel is bepaald dat de commissie ook adviseur kan zijn bij het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en werelderfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen.

De aanschrijvingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 13a van de Woningwet in geval van een bouwwerk dat in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand, is opgenomen in de bruidsschat als bedoeld in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Dit in de vorm van een bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften (zie artikel 22.7 in samenhang met artikel 22.4 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan).

De specifieke zorgplicht voor rijksmonumenten verplicht initiatiefnemers om maatregelen te nemen om het beschadigen of vernielen van (voorbeschermde) rijksmonumenten te voorkomen. Een activiteit hoeft daarbij niet gericht te zijn op een rijksmonument. Het is voldoende dat een activiteit in de fysieke leefomgeving effect heeft op dat rijksmonument. Een voorbeeld hiervan is het bouwen van een tunnel, waardoor een rijksmonument kan verzakken. De regels voor de specifieke zorgplicht staan in hoofdstuk 13 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De gemeente kan op grond daarvan maatwerkvoorschriften opleggen.]

[Onderdeel h

*De meeste regels over de fysieke leefomgeving uit de gemeentelijke verordeningen komen niet in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het gaat bijvoorbeeld om de [citeertitel **Ligplaatsenverordening**] of de regels over objecten in de openbare ruimte in de [citeertitel **Algemene plaatselijke verordening**]. De gemeente kan deze regels tot het einde van de overgangsfase (2029) omzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Op grond van dit onderdeel kan het college ook op basis van deze verordeningen advies vragen aan de commissie, ook al zijn de regels nog niet omgezet naar het omgevingsplan.]*

[Derde lid

Dit lid ziet toe op de werkzaamheden van de stadsbouwmeester (zie de toelichting onder artikel 1).]

Artikel 3. Verplichte adviezen

Dit artikel sluit aan op de verplichte adviezen op grond van artikel 17.9 van de wet en het op grond van de [citeertitel **Erfgoedverordening**] verplichte advies bij gemeentelijke monumenten.

Artikel 4. Samenstelling

Eerste lid

Dit lid geeft invulling aan artikel 17.7, eerste lid, van de wet, waarin is bepaald dat de raad het aantal leden vaststelt. *[Er worden ook plaatsvervangers benoemd, zodat de commissie ook kan functioneren wanneer één of meer vaste leden zijn verhinderd.]*

Tweede lid

Dit lid geeft aan dat de leden als deskundigen en dus op persoonlijke titel en op grond van hun persoonlijke kwalificaties worden benoemd. Hun lidmaatschap is niet afhankelijk van het bekleden van een bepaalde functie of het hebben van een bepaalde hoedanigheid. De leden vertegenwoordigen geen bijzondere belangen. Dat betekent bijvoorbeeld dat belangenorganisaties op het gebied van de omgevingskwaliteit geen vertegenwoordigers in de commissie hebben. De leden zullen hun functie onafhankelijk dienen uit te oefenen. Daartegenover staat dat benoeming niet achterwege zal blijven enkel vanwege het lidmaatschap van een bepaalde groepering of het bekleden van een bepaalde bestuurlijke of maatschappelijke functie. Daarnaast beschikken de leden over inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.

[Derde lid

Dit lid voorziet in de mogelijkheid om burgerleden te benoemen. Voor deze leden geldt de eis van inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.]

Vierde en vijfde lid

Deze leden zien toe op de deskundigheidsgebieden die in de commissie vertegenwoordigd moeten zijn. De wet schrijft voor dat binnen de commissie enkele leden deskundig dienen te zijn op het gebied van de monumentenzorg, en dat die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Volgens de Memorie van toelichting dient de commissie ten minste over deskundigheid op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap en stedenbouw te beschikken (Kamerstukken II 2014-2015, 33962 nr. 3, p. 581). In aanvulling hierop is

de deskundigheid aangevuld met [... **(aanvullende deskundigheidsgebieden noemen)**]. Het is mogelijk dat één persoon meerdere disciplines in zich verenigt.

[Zesde lid

Dit lid zorgt voor een aanscherping van de wettelijke eis van onafhankelijkheid ten opzichte van het gemeentebestuur. Artikel 17.8 van de wet stelt slechts als eis, dat de leden van het gemeentebestuur geen lid zijn van een gemeentelijk adviesorgaan.]

Artikel 5. Benoeming

Eerste tot en met derde lid

Deze leden hebben betrekking op de benoemingstermijn als bedoeld in artikel 17.7, eerste lid, van de wet. Het eerste lid regelt de benoeming voor de eerste termijn. Het tweede lid ziet toe op de herbenoeming. De regels voor de herbenoeming zijn logischerwijs alleen van toepassing op de leden, niet op hun plaatsvervangers. In het derde lid is de mogelijkheid opgenomen om leden **[aantal]** jaar na hun aftreden opnieuw te benoemen.

Opmerking hierbij van de beleidsmedewerker monumentenzorg van de gemeente Geertruidenberg: "De navolgende informatie tussen haakjes uit 2020 is achterhaald. Zie voor de aangepaste, actuele informatie van de VNG uit 2021 onderaan dit document; daaruit volgt dat de raad de benoeming van commissieleden kan mandateren aan het college."

(Achterhaalde informatie van de VNG uit 2020: De vraag kan worden gesteld of het benoemen van leden en instellen van de commissie een bevoegdheid is die gemandateerd kan worden aan het college. Mandaatverlening is niet geoorloofd indien de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. In dit geval is het de vraag of de aard van de bevoegdheid zich verzet tegen mandaatverlening als bedoeld in artikel 10:3, tweede lid, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Onder de Woningwet is overwogen dat de raad een centrale rol moest spelen in het welstandstoezicht, mandatering was daarom niet mogelijk. Uit de toelichting bij artikel 17.7 van de wet volgt dat "in navolging van de bestaande regeling voor de welstandscommissie (...) die bevoegdheid is neergelegd bij de gemeenteraad." (Kamerstukken II, 2013-2014, 33962, nr. 3, p. 580). Op grond daarvan mag worden aangenomen dat de aard van de bevoegdheid zich tegen mandatering aan het college verzet.)

[Vierde lid

Dit lid voorziet in de mogelijkheid dat de voorzitter, de ondervoorzitters, de stadsbouwmeester en de plaatsvervangers in functie worden benoemd.]

Vijfde lid

Dit lid regelt schorsing en ontslag. De wet bepaalt dat de raad de leden benoemt en ontslaat (artikel 17.7, tweede lid, van de wet). Het is vanzelfsprekend dat leden op eigen aanvraag worden ontslagen. Zij kunnen verder worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

[Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

De commissie wordt in ieder geval bijgestaan door een ambtelijk secretaris die voor de uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig is aan de commissie. De secretaris wordt dus niet door bestuurlijke belangen geleid. Datzelfde geldt voor de medewerkers die eventueel aan de secretaris worden toegevoegd en die door de secretaris worden aangestuurd.

OF

Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

Ingevolge het eerste lid wordt de commissie bijgestaan door een secretariaat dat berust bij **[naam regionale adviesorganisatie]**. Het tweede lid borgt dat het secretariaat slechts door de belangen van de commissie wordt geleid.]

Artikel 7. Adviestermijn

In de wet is geen termijn gesteld waar binnen de commissie moet adviseren. Daarom kan het college op grond van het eerste lid aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag volgens artikel 3:6 van de Awb niet zodanig kort zijn, dat de commissie zijn taak niet meer kan vervullen. In het tweede lid is bepaald dat het college ook kan afzien van het stellen van een termijn. In dat geval geldt een termijn van vier weken. Die is gelijk aan de termijn die in de **[citeertitel Bouwverordening]** voor een advies op een aanvraag voor een omgevingsvergunning was opgenomen.

Indien geen advies wordt uitgebracht binnen de genoemde adviesterminen, staat dit de besluitvorming door het college niet in de weg (artikel 3:6, tweede lid, van de Awb).

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling

Eerste lid

Dit lid is een nadere regeling van uitwerking van de wettelijke eis van openbaarheid als bedoeld in artikel 17.9, vijfde lid, van de wet.

Tweede lid

[Uit artikel 4:7 van de Awb volgt de beperkte verplichting dat de mogelijkheid tot toelichting van een plan ten overstaan van de commissie dient te worden geboden aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Anderen hebben geen spreekrecht.

OF

Uit artikel 4:7 van de Awb volgt de beperkte verplichting dat de mogelijkheid tot toelichting van een plan ten overstaan van de commissie dient te worden geboden aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Daarnaast hebben andere belanghebbenden spreekrecht. De kring van spreekgerechtigden is beperkt tot belanghebbenden (als bedoeld in artikel 1:2 van de Awb). Daarmee wordt voorkomen dat allerlei personen tijdens de vergadering van de commissie kunnen inspreken, terwijl die in een eventuele rechterlijke procedure tegen de omgevingsvergunning voor het bouwen geen recht van spreken hebben omdat zij geen belanghebbenden zijn.]

Het spreekrecht is van invloed op het tijdstip waarop de vergadering van de commissie wordt aangekondigd. Dat tijdstip moet dan zodanig worden gekozen dat eventuele sprekers voldoende tijd hebben om zich op de vergadering voor te bereiden. De regeling van dit spreekrecht wordt opgenomen in het reglement van orde (zie artikel 12).

De verplichting tot openbaar vergaderen heeft betrekking op de vergaderingen waarin het advies op de aanvraag voor een omgevingsvergunning of op een voorgenomen beschikking formeel wordt vastgesteld. Het is niet verplicht voor informeel vooroverleg of bij de beleidsgerichte, opgavegerichte of ontwerpgerichte advisering. De potentiële initiatiefnemer kan in het stadium van vooroverleg gebaat zijn met beslotenheid. Openbaarheid zou dan remmend op het vooroverleg kunnen werken, terwijl uit oogpunt van de korte planprocedure vooroverleg stimulering verdient.

Derde lid

Dit lid ziet erop toe dat in de vergadering voldoende leden aanwezig zijn, zodat een deskundig oordeel kan worden gevormd. Het borgt ook de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Vierde lid

Met deze bepaling wordt verstrengeling van belangen tegengegaan.

Vijfde lid

Dit lid verwijst naar de Awb die uitvoerders van wetten een geheimhoudingsplicht oplegt ten aanzien van gegevens waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden. Op grond van artikel 2:5, tweede lid, van de Awb is de plicht tot geheimhouding ook van toepassing op instellingen die een wettelijke taak uitvoeren. Daaronder vallen ook adviesorganen. Dit lid plaatst buiten twijfel dat de geheimhoudingsplicht ook op de commissie en de daarvoor werkzame personen van toepassing is.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

Dit artikel geeft de mogelijkheid om de advisering namens de commissie over te laten aan een of meer leden, al dan niet in een vaste samenstelling als subcommissie. De commissie blijft verantwoordelijk voor het advies. Een goede omschrijving van de volmacht is nodig om aan het advies een doorslaggevende betekenis toe te kennen. Dit kan worden opgenomen in het reglement van orde (artikel 12). Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet) *[en de door de raad vastgestelde taakomschrijving van de stadsbouwmeester (artikel 2, derde lid)]*.

De commissie kan ervoor kiezen de volmacht te beperken tot de plannen met relatief geringe ruimtelijke betekenis, of plannen waar gelet op meer dan één vergelijkbare vallen de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld. Een ruimere volmacht is mogelijk indien de betrokken leden of de subcommissies volledig beschikken over de professionele deskundigheid die in een specifiek geval nodig is voor de advisering (bijvoorbeeld deskundig op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap, stedenbouw, architectuur en archeologische monumentenzorg). Ook hier blijft gelden de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Artikel 10. Adviseurs

Dit artikel geeft de commissie de bevoegdheid zich ten behoeve van de advisering te laten voorlichten door ambtenaren (eerste lid) of door externe deskundigen (tweede lid). Een ambtenaar of een andere deskundige kan ingevolge het derde lid op uitnodiging van de commissie aanwezig zijn bij de vergaderingen of als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Deze regeling sluit aan op de gegroeide praktijk, waarbij de commissies afhankelijk van de behoefte, specifieke adviseurs inschakelen (bijvoorbeeld een specialist op het gebied van historische interieurs of een specialist op het gebied van duurzaam bouwen).

Artikel 11. Verwerking van het advies

[Eerste lid

Dit lid ziet toe op het vragen van een second opinion aan een gemeentelijke adviescommissie van een andere gemeente in geval het college zich niet kan verenigen met het advies van de commissie. Om oneindig 'shoppen' te voorkomen is dit slechts één keer per activiteit toegestaan.

Een advies van de commissie dat voldoet aan de wettelijke eisen van zorgvuldigheid en motivering als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet, behoeft in beginsel geen nadere motivering. Een nadere motivering is wel vereist in geval een aanvrager of een derde-belanghebbende een contra-advies heeft overgelegd, dan wel gemotiveerd aanvoert dat het advies in strijd is met de geldende beoordelingscriteria (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 6 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI2952).]

Tweede lid

Dit lid is opgenomen met het oog op een goede vervulling van de adviestaak. Daarvoor is nodig dat de commissie voortdurend inzicht heeft in hoe het college omgaat met de uitgebrachte adviezen.

Artikel 12. Reglement van orde

Eerste lid

De commissie stelt een reglement van orde vast.

Tweede lid

Dit lid geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het reglement van orde worden opgenomen.

Derde lid

Dit lid regelt de bekendmaking van het reglement van orde. Dat kan als bijlage bij deze verordening, of als aparte bekendmaking met een goede verwijzing naar deze verordening. Juridisch gezien behoeft het reglement van orde niet in de verordening zelf te worden opgenomen.

Artikel 13. Relatie met andere adviseurs

Dit artikel regelt een goede afstemming tussen de werkzaamheden van andere adviseur(s) op het gebied van de omgevingskwaliteit en de commissie.

Artikel 14. Vergoeding

Dit artikel regelt de vergoeding die de leden en de adviseurs, als bedoeld in artikel 10, tweede lid, ontvangen. Dit kan op basis van een gemeentelijke vergoedingsregeling zijn, of van een overeenkomst met een adviesorganisatie.

Artikel 15. Jaarverslag

Het jaarverslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet kan voor de raad aanleiding zijn voor bijstelling van het gemeentelijk beleid. De commissie kan naar aanleiding van de verrichte werkzaamheden beleidsaanbevelingen doen. Bijvoorbeeld over de in het omgevingsplan op te nemen beoordelingscriteria met betrekking tot de omgevingskwaliteit. Om die reden verschijnt het jaarverslag tijdig vóór de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus in de gemeente.

De specifieke bepalingen over het jaarverslag van het college zijn onder de wet vervallen. In verband met de politieke verantwoordelijkheid voor de omgevingskwaliteit heeft het college het voornemen om de bestaande praktijk van verantwoording en terugkoppeling voort te zetten en deze mee te nemen in de verplichte evaluatierapportage over de uitvoering van het omgevingsrecht aan de raad. In de gemeentelijke evaluatierapportage kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan hoe is omgegaan met de adviezen van de commissie en aan het (tijdig) inwinnen en ontvangen van advies binnen de afdoeningstermijn. Daarnaast wordt de werking van deze verordening ten minste éénmaal in de [aantal (bijvoorbeeld vier)] jaar samen met de commissie geëvalueerd.

Artikel 16. Overgangsrecht

[Eerste lid

Op grond van dit lid gaan de bestaande leden van de welstands- en monumentencommissies of adviescommissies ruimtelijke kwaliteit zonder aparte benoemingsbesluiten over naar de commissie.]

Tweede lid

Dit lid regelt dat aanvragen ingediend voor het inwerkingtreden van deze verordening volgens het oude recht door de commissie worden afgedaan.

Artikel 17. Vervallen [en intrekking] oude regeling

Eerste lid

Alleen de regels met betrekking tot de commissies in de [citeertitel **Bouwverordening**] en de [citeertitel **Erfgoedverordening**] vervallen op grond van dit lid.

[Tweede lid

*Dit lid ziet toe op de intrekking van de [citeertitel **gecombineerde Verordening op de gemeentelijke adviescommissie**].]*

Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt het tijdstip van inwerkingtreding en de citeertitel van de verordening.

//

Aangepaste informatie van de VNG in 2021

Van de site: <https://vng.nl/nieuws/benoeming-adviescommissie-mandaat-aan-college>

vrijdag 15 oktober 2021

Gemeenten zijn bezig met het instellen van de Adviescommissie over de omgevingskwaliteit, als opvolger van de welstand- en monumentencommissie. De vraag is gesteld of alleen de raad leden van de Adviescommissie kan benoemen en ontslaan, of dat dit ook aan B&W kan worden overgelaten.

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

In september 2020 is de [VNG modelverordening op de Gemeentelijke Adviescommissie](#) (hierna: "Modelverordening") gepubliceerd.

Daarin komt de vraag aan de orde wie de leden van de gemeentelijke adviescommissie (hierna: "Adviescommissie") benoemt. De gemeenteraad speelt een belangrijke rol bij de advisering over de ruimtelijke kwaliteit. Voor inwerkingtreding van de Omgevingswet was dat advisering over welstand en monumenten.

Sinds het opstellen van de Modelverordening, is er sprake van voortschrijdend inzicht. De vraag is of het college van B&W ook namens de gemeenteraad leden van de Adviescommissie kan benoemen ('mandaat') of dat de raad dit aan het college van B&W kan overdragen ' (delegatie).

De raad kan bevoegdheden overdragen aan het college. Dat staat in de Gemeentewet (artikel 156). De opstellers van de Modelverordening en de bijbehorende Handreiking adviesstelsel hebben eerder gekeken naar de vraag of de aard van de bevoegdheid van het benoemen van leden van de adviescommissie, zich tegen delegatie of mandaat verzet. Destijds was de conclusie dat de aard van de bevoegdheid zich hier mogelijk tegen verzette, vandaar dat mandatering toen werd afgeraden. Nu is er sprake van voortschrijdend inzicht.

De conclusie is dat delegatie en mandaat mogelijk zijn binnen de algemene kaders die daarvoor gelden.

Wat is het kader?

De raad stelt het aantal leden en de benoemingstermijn van de leden van de Adviescommissie vast. Ook de bevoegdheid tot het benoemen van leden van de Adviescommissie ligt bij de gemeenteraad. Dit is bepaald in de Omgevingswet, in artikel 17.7: *De gemeenteraad benoemt en ontslaat de leden van een gemeentelijk adviesorgaan.*

Kortom, de wet in formele zin geeft deze bevoegdheid aan de gemeenteraad, er is sprake van attributie aan de raad.

De vraag is nu of de aard van de bevoegdheid zich tegen mandaat of delegatie verzet. De toelichting bij de Omgevingswet verwijst naar voortzetting van de bestaande regeling onder de Woningwet. Nadere analyse van de wetgeschiedenis van de Omgevingswet, maar ook van de Woningwet, Wabo en de Monumentenwet en Erfgoedwet geven aan dat delegatie en mandaat mogelijk is.

De vraag is nog of delegatie of mandaat het meest geschikt is voor het benoemen door het college van leden van de commissie. Mandaat is geregeld in artikel 10:3 e.v. Awb. Delegatie is geregeld in 10:13 e.v. Awb. Bij delegatie kan de raad zelf de bevoegdheid niet meer uitoefenen en slechts beleidsregels geven over de wijze waarop de bevoegdheid is uitgeoefend en verzoeken om inlichtingen.

Gelet op het verschil tussen delegatie en mandaat, adviseert de VNG gemeenteraden die benoeming aan het college willen overlaten, om de bevoegdheid om leden van de adviescommissie te benoemen te mandateren aan het college. Mandatering doet het meeste recht aan de centrale rol die de gemeenteraad vervult bij de onafhankelijk advisering over ruimtelijke kwaliteit in de gemeente.

Benoeming adviescommissie – Mandaat aan college (vervolg)

Advies

Met mandaat kan de gemeenteraad de bevoegdheid daarnaast ook zelf uitoefenen om leden te benoemen en te ontslaan. De raad kan het mandaat ook te allen tijde intrekken (artikel 10:8 Awb). Een algemeen mandaat verleent de gemeenteraad schriftelijk. Mandatering door de raad aan B&W heeft instemming nodig van de gemandateerde, B&W in dat geval.

Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit gemeente Geertruidenberg 2022

De rechtstreekse verantwoordingsplicht van de Adviescommissie aan de gemeenteraad, met het jaarverslag, geeft ook aan dat de raad een centrale rol dient te spelen bij de onafhankelijke advisering over de omgevingskwaliteit. Dat is voor de VNG een reden om gemeenteraden te adviseren dat mandatering de voorkeur verdient boven delegatie.

De Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en de RCE zijn voorstander van de mogelijkheid van het benoemen en ontslaan van leden door het college, vanwege praktische redenen. Voor verhuizingen of tijdelijke vervanging van leden van de Adviescommissie hoeft dan niet de gemeenteraad te worden ingeschakeld. Daarbij komt de meer principiële vraag op of de gemeenteraad het **ontslaan** van leden zou moeten mandateren aan het college. In theorie geldt hiervoor hetzelfde als voor benoemen. Daarbij wordt echter wel opgemerkt dat het te adviseren is om alleen het ontslaan tijdens de benoemingstermijn **op verzoek** van de leden zelf (bijvoorbeeld vanwege verhuizing of tijdelijke vervanging) aan het college te mandateren. Het ontslaan van leden van de Adviescommissie, niet op verzoek, blijft dan een bevoegdheid van de raad. Deze verdeling doet wederom recht aan de onafhankelijkheid van advisering over omgevingskwaliteit.

Achtergrond

De wetsgeschiedenis van de Omgevingswet is nogmaals beoordeeld tegen de achtergrond van de wetsgeschiedenis van de Monumentenwet, Erfgoedwet en Woningwet. Er is bij nader inzien geen aanleiding om de voorzichtige benadering, dat delegatie en mandaat niet mogelijk is, te handhaven. Met name de wetsgeschiedenis van de Woningwet, waarin aanvankelijk nog sprake was van verplichte welstandsadviesering door een welstandscommissie of stadsbouwmeester, bevatte aanknopingspunten voor een terughoudende benadering om de benoeming te mandateren of te delegeren. Inmiddels is ook onder de Woningwet en Wabo geen sprake meer van een verplichte welstandsadviesering. Onder de Omgevingswet beperkt de wettelijke plicht om de adviescommissie in te schakelen zich slechts tot vergunningverlening voor de rijksmonumentenactiviteit. Onder die omstandigheid kan aan de wetsgeschiedenis van de Woningwet geen doorslaggevende betekenis meer worden ontleend voor een voorzichtige benadering. Ook de wetsgeschiedenis van de Omgevingswet zelf, noch de Monumentenwet of de Erfgoedwet, bieden aanknopingspunten voor het oordeel dat de aard van de bevoegdheid tot het benoemen van individuele leden zich tegen delegatie of mandatering verzet.

Artikel 156 Gemeentewet geeft weliswaar concreet een wettelijke grondslag dat bevoegdheden van de raad aan het college kunnen worden 'overgedragen'. Voor mandatering aan het college ontbreekt een dergelijke bepaling, want voor mandatering is ook een dergelijke wettelijke grondslag niet vereist. Dat artikel 156 Gemw over delegatie spreekt, betekent dus niet dat dit de enige mogelijkheid is.